

Leerlingboekje les 1 en 2

Naam:.....

Schrijfpdracht 1 Welk dier is dit?

Groep 6

Leren schrijven met peer response
Tekst: M. Hoogeveen, A. van Gelderen, A. Wijnbergh
Illustraties: V. van Asperen
SLO, 2018

Waarover gaan de lessen?

In de volgende zes schrijflessen leer je verslagen schrijven over een onderzoekje naar dieren. Het eerste verslag schrijf je voor een raadspel.

Voordat je gaat schrijven denk je na over hoe je het gaat aanpakken.

Tijdens het schrijven maak je de tekst precies en duidelijk voor je lezers.

Na het schrijven bespreek je de tekst met een klasgenoot en ga je hem veranderen.

In deze lessen leer je:

- **Welke woorden je kunt gebruiken om een dier heel precies te beschrijven (*erbijwoorden*).**

Les 1: Welk dier is dit?

Voor het schrijven: oefenen met erbijwoorden

In deze les schrijf je een verslag van een onderzoekje naar hoe een dier eruit ziet. Je zorgt ervoor dat je het dier zo precies mogelijk beschrijft.

Bas heeft in de biologielees dit verslag geschreven. Lees hoe hij dit dier beschrijft:

Dit dier kun je herkennen aan zijn bolle ogen. Het lijken net grote koplampen en de oogleden lopen door rond zijn ogen. In zijn ogen zitten donkere pupillen. Hij heeft een brede bek. Boven zijn bek zitten twee kleine openingen waardoor hij adem kan halen. Achter op zijn kop zit een driehoekig flapje. Op zijn rug heeft hij een rij kleine stekels. Deze stekels lopen door tot het einde van zijn lange staart. Deze staart kan hij helemaal oprollen. Het dier heeft vier poten met voeten met de vorm van wanten. De tenen hebben scherpe nagels. Met deze voeten kan hij zich stevig vastklemmen als hij op een tak zit. Hij heeft een gestippelde huid. Zijn groene huid heeft gele strepen. Het lijkt me niet fijn om hem op te pakken. Zijn huid ziet er ruw uit met al die stippels en stekels.

Bas, groep 6

Opdracht 1 (werk alleen)

Welk dier is dit denk je?

.....

Kijk op de volgende pagina of het klopt.

Dit is een Kameleon

Opdracht 2 (werk samen)

Lees hoe dit stukje tekst eruitziet als je geen *erbijwoorden* gebruikt:

Dit dier kun je herkennen aan zijn ogen. In zijn ogen zitten pupillen. Hij heeft een bek. Boven zijn bek zitten twee openingen waardoor hij adem kan halen.

Vergelijk deze zinnen met de zinnen uit de voorbeeldtekst.

Bespreek wat er met de tekst gebeurd is:

- Je ziet hoe belangrijk de erbijwoorden zijn: ze zeggen extra dingen over het dier zodat je precies weet hoe het dier eruit ziet.

Opdracht 3 (werk alleen)

Lees de volgende uitleg:

Bas beschrijft heel precies hoe de kameleon eruitziet. Hij gebruikt woorden die iets extra's zeggen over het uiterlijk van de kameleon.

Soms gebruikt Bas één woord om iets extra's te zeggen over hoe de kameleon eruitziet of over wat hij doet, bijvoorbeeld: *lange* staart, *stevig* vastklemmen. Deze woorden noemen we **erbijwoorden**. Ze voegen iets toe aan wat Bas over de kameleon vertelt. Bijvoorbeeld:

- hij heeft een staart (informatie over de kameleon)
- die staart is lang (informatie over hoe de staart eruitziet)
- hij klemt zich vast (informatie over wat de kameleon doet)
- dat doet hij stevig (informatie over hoe de kameleon dat doet).

**Voorbeelden van
erbijwoorden:**

lange
mooie
groene
grote
vreemde
bijzondere
lieve

Soms gebruikt hij meer woorden om iets extra's over de kameleon te schrijven. Bijvoorbeeld: een huid, *die er ruw uitziet*. Deze woorden noemen we **erbij met meer woorden**. Als je '*die er ruw uitziet*' gebruikt, weet de lezer niet alleen dat de kameleon een huid heeft, maar ook nog hoe die huid eruit ziet.

Opdracht 4 (werk samen)

Bespreek de uitleg over **erbijwoorden en erbij met meer woorden**.

- Leg het elkaar uit als je het niet begrijpt.

Opdracht 5 (werk alleen)

- Voeg aan de volgende zinnen erbijwoorden toe zodat je meer informatie geeft over hoe een kat eruit ziet en over wat hij doet:

1. Aan zijn snoet zitten ..... snorharen.
2. Hij eet graag ..... vis.
3. Hij heeft ..... kussentjes onder zijn poten.
4. Als ik hem aai, begint hij ..... te spinnen.
5. Als hij van een hek springt, landt hij altijd ..... op zijn pootjes.

Opdracht 6 (werk samen)

- Vergelijk met je maatje wat jullie opgeschreven hebben en kijk of de erbijwoorden passen in de zinnen.

Opdracht 7 (werk alleen)

- Kijk naar het volgende stukje uit de tekst:

Het dier heeft vier poten met voeten met de vorm van wanten. De tenen hebben scherpe nagels. Met deze voeten kan hij zich stevig vastklemmen als hij op een tak zit. Dit dier heeft een gestippelde huid. Zijn groene huid heeft gele strepen. Het lijkt me niet fijn om dit dier op te pakken. Zijn huid ziet er ruw uit met al die stippels en stekels.

- Zet een rondje om de *erbijwoorden*
- Zet een streep onder alle *erbij met meer woorden*.

Opdracht 8 (werk samen)

- Vergelijk met je maatje wat jullie aangestreept hebben.**

- Leg het elkaar uit als je iets niet begrijpt.

Voor het schrijven: jouw tekst voorbereiden

Je krijgt een envelop met een foto van een dier erin. Je gaat beschrijven hoe dit dier eruitziet.

- Lees de schrijfoopdracht:**

Schrijf een verslag van jouw observatie van hoe het dier op de foto eruitziet. Zorg ervoor dat je **heel precies** beschrijft hoe het dier eruit ziet. Gebruik *erbijwoorden* en *erbij met meer woorden* om extra informatie te geven over het dier. Zorg dat je het dier zo duidelijk mogelijk beschrijft. Als de teksten klaar zijn moet een klasgenoot raden over welk dier jij in je verslag schrijft. Maak het de ander niet te makkelijk om te raden. Schrijf bij een olifant bijvoorbeeld dat hij hele grote poten heeft, maar niet dat hij een lange slurf heeft.

Je tekst is ongeveer even lang als de voorbeeldtekst.

Opdracht 9 (werk alleen)

- Bekijk de foto van het dier heel goed**
  - Houd je foto geheim!

Schrijf op waar je iets over wilt zeggen (bijvoorbeeld: kop, vacht, poten):

Wat zie ik?

Wat weet ik al?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tijdens het schrijven

Opdracht 10 (werk alleen)

Schrijf je verslag over jouw dier:

- Gebruik wat je bij opdracht 9 opgeschreven hebt.
- Lees tijdens het schrijven terug wat je geschreven hebt. Let op de *erbijwoorden*.
- Maak je beschrijving heel **precies** zodat je klasgenoten raden welk dier het is, maar maak het niet te makkelijk.

Opdracht 11 (werk alleen)

- Sla je tekst op in je map met je **naam+les1versie1**.
- Print je tekst en schrijf je **naam+versie1** erop.
- Bewaar je tekst!

Les 2 Welk dier is dit?

Na het schrijven: je tekst bespreken en veranderen

Je gaat nu zelf kijken of je verslag precies genoeg is voor je klasgenoot om het dier te raden. Daarna bespreken jullie de tekst en kijken jullie wat er verbeterd kan worden. Daarna ga je je tekst veranderen.

Opdracht 1 (werk alleen)

- Lees je tekst nog eens goed door en kijk of:
  - je het dier duidelijk beschreven hebt
  - je met **erbijwoorden** meer gezegd hebt over het dier

- Maak aantekeningen in je tekst waar je iets wilt veranderen zodat een klasgenoot straks kan raden welk dier het is.

Opdracht 2 (werk samen)

- Bespreek jullie teksten om de beurt. Doe dat zo:
  1. Lees elkaars tekst.
  2. Vertel wat je goed vindt aan de tekst.
  3. Vraag wat de schrijver wil veranderen om de tekst beter te maken.
  4. Vertel de schrijver of je het eens bent met wat beter kan. Leg uit waarom.
  5. Geef de schrijver tips hoe de beschrijving van het dier **preciezer** kan (*erbijwoorden*).
  6. Kijk of jij nog andere plaatsen ziet waar de beschrijving **preciezer** kan.

- Maak aantekeningen in je tekst van wat je nog meer wilt gaan veranderen.

Opdracht 3 (werk alleen)

Verander je tekst:

Open je eerste versie (**naam_les1versie1**).

Klik op opslaan als en sla je tekst op met je **naam+les2versie2** (als je nu dingen verandert en opslaat, is versie 1 ook nog bewaard als **naam+les1versie1**).

- Gebruik de aantekeningen bij je tekst.
- Let op de *erbijwoorden*.

Opdracht 4 Je tekst bewaren en printen (werk alleen)

Klik op **opslaan** (niet: opslaan als, dat heb je al gedaan bij opdracht 3).

Print je tekst en schrijf je **naam+les2versie2**.

Plak de tekst op de envelop en stop de foto erin.

Zorg ervoor dat je het dier dat je gekozen hebt geheim houdt!